

Contextuele fiche IFIC (Clacom 12/01/2024)

6074 – Zorgkundige

➤ TOEPASSINGSGEBIED

De toegang tot het beroep van zorgkundige en diens uitgevoerde taken zijn in België wettelijk gereguleerd (zie KB van 12/01/2006, aangepast op 27/02/2019, KB van 23/10/2023). Om zo goed mogelijk in te spelen op de evolutie van het beroep en de reglementering, werd de functie onderhouden, rekening houdend met de verschillende subsectoren waar deze functie wordt uitgeoefend. Tijdens het laatste onderhoud (2023) van deze functie bestond de voornaamste update die werd overeengekomen in het kader van het sociaal overleg, buiten enkele formele aanpassingen, erin om de verschillende opsplitsingen per subsector stop te zetten en de functie samen te brengen in één unieke functie die op een generieke manier de verschillende subsectoren van de gezondheidszorg dekt. De werknemers die één van de oude functies toegewezen hadden gekregen (6172, 6272, 6372, 6472 en 6672) voor een subsector moeten worden geïnformeerd en zullen een voorstel van toewijzing van functie 6074 krijgen, conform de sectorale procedures. De functie 6074 zal de enige referentiefunctie zijn voor toewijzing aan een zorgkundige die in dienst treedt (of van functie verandert) vanaf de datum van ingang van de functie (zie Staatsblad).

➤ CONTEXT WAARIN DE FUNCTIE WORDT UITGEOEFEND

- Betrokken subsector(en): De functie 6074 kan in de verschillende zorgsectoren uitgeoefend worden zoals: ziekenhuizen (en hun verschillende diensten), psychiatrische eenheid/centrum (inclusief beschut wonen), residentiële ouderenzorg, thuisverpleging, wijkgezondheidscentrum...
- De functie wordt zowel in private als publieke instellingen uitgevoerd, die opgenomen zijn in het toepassingsgebied van de cao's/protocollen van de sectoren betrokken bij de sectorale IFIC-classificatie.
- Er bestaan momenteel verschillende opleidingen om het beroep van zorgkundige te kunnen uitoefenen. De sectorale IFIC-functie kan zonder onderscheid worden toegewezen aan alle werknemers die een graad/diploma hebben (en het vereiste visum) dat toegang geeft tot de functie, zolang ze daadwerkelijk de taken van de functie uitoefenen, volgens de toewijzingsregels die door IFIC zijn vastgelegd.
- In de huidige wetgeving kunnen enkele nieuwe taken, gedelegeerd door beoefenaars van het verpleegkundig beroep, alleen uitgevoerd worden door zorgkundigen die een bijkomende opleiding hebben gevolgd (zie KB van 12/01/2006, aangepast op 27/02/2019) of door de nieuwe zorgkundigen die deze bijkomende opleiding hebben gevolgd die nu ook is geïntegreerd in de huidige opleiding voor het beroep. Deze restrictie is dus uitdovend op lange termijn. De sectorale functiebeschrijving kan op dit moment echter zowel toegewezen worden aan de zorgkundigen die de bijkomende opleiding hebben gevolgd, als aan de zorgkundigen die ze nog niet hebben gevolgd.

➤ ANDERE BESTAANDE/MOGELIJKE BENAMINGEN VOOR DE FUNCTIE: niet exhaustieve lijst

- Zorgkundige in een ziekenhuis, zorgkundige in een psychiatrische eenheid/centrum, zorgkundige residentiële ouderenzorg, zorgkundige thuisverpleging, zorgkundige wijkgezondheidscentrum.

➤ POSITIONERING VAN DE SECTORALE IFIC-FUNCTIES - OPGELET: de hiërarchische structuur kan variëren naargelang de organisatie van de instelling

- De zorgkundige is opgeleid om een beoefenaar van het verpleegkundig beroep bij te staan. Hij beoefent de verzorgende taken voorzien door de wetgeving en kan gedelegeerde verpleegkundige taken uitoefenen, voorzien door de wet, onder toezicht van een beoefenaar van het verpleegkundig beroep.
- De functie wordt uitgeoefend onder het gezag van een hiërarchisch verantwoordelijke (zie verpleegkundig organigram)
- De functie wordt altijd uitgeoefend binnen een gestructureerde equipe (in een instelling of thuis bij de patiënt).

➤ VERDUIDELIJKING VOOR DE GEBRUIKERS VAN DE TOEWIJZINGSREGELS VAN TOEPASSING OP DEZE FUNCTIE:

- **Toewijzing** : de toewijzing van functie 6074 is prioritair onderworpen aan de toets van de voorziene wettelijke voorwaarden (diploma, registratie, enz.). De andere toewijzingsregels (bv.: uitoefenen van minstens 80% van de activiteiten die de kern van de functie uitmaken, toewijzing enkel voor een missie die structureel overeenkomt met minstens 10% van de arbeidstijd) zijn van toepassing nadat aan de wettelijke voorwaarden werd voldaan. De functiebeschrijving werd specifiek opgesteld om overeen te komen met de realiteit op het terrein van de verschillende hierboven vermelde subsectoren en is dus meer generiek van aard dan de versies die vroeger werden opgesteld voor elke subsector. In de praktijk kunnen enkele taken licht verschillen naargelang de subsector, bv. het belang van de logistieke ondersteuning varieert naargelang de functie wordt uitgeoefend in een instelling of in de thuiscontext. Ook bepaalde omgevingsfactoren kunnen verschillen naargelang de subsector waarin de functie wordt uitgeoefend (bv. mobiliteit). **Dit is in geen enkel geval een belemmering om de functie toe te wijzen.** We werken immers met **sectorale generieke functiebeschrijvingen** die een representatief beeld geven van de functie op het niveau van de volledige sector (dus over de diverse subsectoren heen). We kunnen ook kleine verschillen opmerken in de effectief uitgevoerde taken van de ene instelling tot de andere (binnen eenzelfde sector), of zelfs van de ene werknemer tot de andere.
- **Hybridering van de functie** : buiten het respecteren van de toewijzingsregels die hierboven vermeld zijn en de algemene regels voor de hybridering van een functie, is er momenteel geen enkele specifieke restrictie om deze functie te hybridieren met een andere bestaande sectorfunctie of een ontbrekende functie.

De sectorale functiebeschrijving begint op de volgende pagina.

Algemeen doel:

Ondersteunen van de beoefenaars van de verpleegkunde bij het verlenen van integrale zorg (verzorgend, verpleegkundig en psychosociaal) aan een toegewezen groep patiënten/bewoners, teneinde hun gezondheid en welzijn te behouden, te verbeteren of te herstellen en hun autonomie te bevorderen.

Deze functiebeschrijving is een basis referentiedocument over de analyse en de weging van de taken op sectoraal niveau. Zij mag aan de werknemers toegewezen worden, met respect voor het sleutelprincipe van minimum 80% overeenkomst van de inhoud met de structurele taken die uitgevoerd worden door de werknemer (zie de toewijzingsprincipes van de IFIC functies).

ACTIVITEITEN

- Uitvoeren, binnen een gestructureerd team en/of in de thuisomgeving, van verzorgende en gedelegeerde verpleegkundige taken zoals voorzien in het zorgplan en binnen de wettelijke grenzen van de toegestane handelingen

- Mee zorgen voor het comfort en de veiligheid van patiënten/bewoners op de zorgplaats

- Bijdragen aan de psychosociale ondersteuning van de patiënten/bewoners (en/of de naasten)

- Mede zorgdragen voor de continuïteit en kwaliteit van de zorgverlening

- Uitvoeren van administratieve taken in verband met de zorg

- Andere activiteiten

TAKEN

- Observeert de symptomen en de fysieke, psychische en sociale reacties van de patiënten/bewoners, rapporteert deze en bespreekt deze met de beoefenaars van de verpleegkunde en in voorkomend geval met andere betrokkenen (bv. de hiërarchisch verantwoordelijke, multidisciplinair team);
- Volgt vitale en biologische parameters op, volgens de richtlijnen van de beoefenaars van de verpleegkunde, en rapporteert hen de resultaten;
- Voert de dagelijkse lichaamsverzorging en -hygiëne uit of helpt/stimuleert de patiënten/bewoners indien nodig (bv. wassen, toiletbezoek, aanbrengen/verwijderen van verbanden);
- Geeft de medicatie die vooraf gecontroleerd werd, volgt de effecten ervan op en rapporteert deze;
- Helpt patiënten bij verplaatsingen bv. in en uit bed, naar activiteiten, andere diensten/plaatsen, specifieke onderzoeken;
- Helpt /stimuleert de patiënten/bewoners, in voorkomend geval, bij het eten en drinken.

- Voert logistieke en/of huishoudelijke taken uit zoals het uitdelen van maaltijd-/drankplateaus, het uitvoeren van kleine bereidingen (bv. boterhammen), het opmaken van de bedden, etc.;
- Bereidt het zorgmateriaal voor, reinigt het en ruimt het op;
- Waakt over het algemeen comfort en de veiligheid in de leefruimte/de kamer van de patiënten/bewoners (bv. positionering van patiënten/bewoners, hulpmiddelen).

- Voert gesprekken met de patiënten/bewoners/naasten en luistert naar hen;
- Begeleidt en ondersteunt de patiënten/bewoners/naasten in moeilijke of emotionele momenten;
- Begeleidt de patiënten/bewoners tijdens zorg/ behandelingen/ onderzoeken, geeft hen praktische uitleg en stelt hen gerust;
- Biedt patiënten/bewoners en hun naasten praktische hulp of geeft informatie over andere interne en externe diensten of beschikbaar ondersteunend materiaal;
- Stimuleert de patiënten/bewoners (bv. zelfredzaamheid, deelname aan het sociale leven op de residentie).

- Geeft tijdens het teamoverleg informatie over de te verlenen zorg aan de hiërarchische verantwoordelijke en/of de betrokken zorgverleners om de continuïteit en de kwaliteit van de zorg te verzekeren.

- Werkt mee aan het actueel houden van het zorgdossier van de patiënten/bewoners door het noteren van de verleende zorg en de gedane observaties.

- Voert, volgens de richtlijnen van de hiërarchisch verantwoordelijke, administratieve taken ter ondersteuning van de eenheid/dienst/organisatie uit;
- Begeleidt de arts bij bezoeken aan patiënten/bewoners;
- Neemt deel aan of biedt hulp bij de activiteiten van leefgroepen;
- Werkt samen met het multidisciplinaire team aan preventiecampagnes (bv. voorlichting aan diabetespatiënten).

CRITERIA

Kennis en kunde

- Opleiding conform de wettelijke vereisten van toepassing voor de uitoefening van de functie;
- Kent de specifieke kenmerken van de doelgroep van patiënten/bewoners;
- Heeft praktische kennis van onderhoudsmateriaal en -technieken;
- Voert eenvoudige handelingen uit in de nodige informaticatoepassingen;
- Inwerktijd: 3 tot 6 maanden

Leidinggeven

- Niet van toepassing.

Communicatie

- Bezit luistervaardigheden;
- Voert gesprekken met de patiënten/bewoners en hun naasten en verschaft hen informatie over interne en externe diensten en ondersteunende hulpmiddelen;
- Overlegt met de collega's inzake de dagelijkse organisatie van het werk;
- Neemt deel aan het multidisciplinair overleg en verschaft inlichtingen over de gezondheidstoestand van de patiënten/bewoners aan de collega's.

Probleemoplossing

- Meldt problemen m.b.t. de patiënten/bewoners aan de hiërarchisch verantwoordelijke en/of het team (bv. slechtere gezondheidstoestand, spoed);
- Contacteert de hiërarchisch verantwoordelijke of het team bij praktische problemen.

Verantwoordelijkheid

- Draagt bij aan het welzijn en stimuleert de zelfredzaamheid van de patiënten/bewoners volgens de richtlijnen en het zorgplan;
- Voert de behandelingen conform het zorgplan en onder toezicht van een beoefenaar van de verpleegkunde uit.

Omgevingsfactoren

- Dagelijks contact met vuil, slechte geur, stof of met excrementen van personen;
- Dagelijkse deelname aan het verkeer is een wezenlijk bestanddeel van de functie;
- Er moeten dagelijks zware lasten verplaatst worden;
- Regelmatig contact met besmettelijke ziekten;
- Langdurig staande houding is vereist voor het uitoefenen van de functie;
- De werkzaamheden vereisen dat er regelmatig kracht gezet of gewerkt wordt in een ongemakkelijke houding;
- Dagelijks persoonlijk contact met ziekte, lijden of dood;
- Af en toe contact met verbaal of fysiek agressieve personen.